

Stockholm 2016-03-08

Dnr 1512-2015/16

Utrikesutskottets delegationsresa till Israel och Palestina den 14-19 februari 2016

Resans syfte

Utrikesutskottet beslutade den 3 december 2015 att med delegation besöka Israel och Palestina den 14-19 februari 2016. Den 14 januari 2016 beslutade utskottet om delegationens sammansättning. Syftet med resan var att uppdatera sig om fredsprocessen i Mellanöstern genom möten med representanter för ländernas regeringar och parlament, civilsamhället och internationella organisationer med verksamhet i respektive land.

Program återfinns i bilagor.

Redogörelse för resorna

Israel

Delegationen inledde besöket med en lunch med Dan Meridor, tidigare vice premiärminister och långvarig medlem i Likud. Meridor talade bl.a. om politikens roll i samhället och sin syn på utvecklingen inom Likud samt möjligheterna till förnyade fredssamtal. Därefter följde ett rundabordssamtal organiserat av Mitvim, det israeliska institutet för regional utrikespolitik, där bl.a. Israels relationer till USA, EU, Turkiet och arabvärlden i stort diskuterades. Vid samtal med David Grossman gav författaren en exposé över sin syn på förändringar inom det israeliska samhället.

Genomgående under de olika mötena diskuterades fredsprocessen i Mellanöstern och möjligheterna till nya fredssamtal. Detta var i fokus under samtalen med såväl premiärminister Netanyahus chefsförhandlare Isaac Molcho som med EU:s särskilde representant för fredsprocessen i Mellanöstern Fernando Gentilini.

Även utvecklingen i regionen och dess påverkan på utvecklingen i Israel och på fredsprocessen stod i centrum vid flertalet möten bl.a. med biträdande nationella säkerhetsrådgivaren och vid samtalet med Institute for National Security Studies (INSS). Också under besöket vid utrikesministeriet diskuterades de regionala och säkerhetspolitiska utmaningarna i närområdet.

Vid delegationens besök i Israels parlament, Knesset, mötte ledamöterna parlamentarikerna Ksenia Svetlova (Yesh Atid party, ledamot i utrikes- och försvarsutskottet), Hilik Bar (Zionist Camp, vice talman), Eyal Ben Reuven (Zionist Camp, ledamot i utrikes- och försvarsutskottet och ordförande för den Israel-svenska parlamentariska vänskapsföreningen) och Yoav Kish (Likud, ledamot i utrikes- och försvarsutskottet). Diskussionerna fokuserade på fredsprocessen och möjligheterna till en tvåstatslösning, samt utvecklingen i regionen.

Under några möten framfördes kritik mot Sverige och utrikesminister Margot Wallström bl.a. vad gäller uttalanden under interpellationsdebatter i riksdagen samt kritik mot EU vad gäller beslutet om ursprungsmärkning av varor från israeliska bosättningar på ockuperat område.

Under resan sammanträffade delegationen också med företrädare för ett antal tankesmedjor och civila samhället för att diskutera situationen i Israel och fredsprocessen. Yad Vashem (The World Holocaust Remembrance Center) besöktes för en guidad tur och kransnedläggningsceremoni.

Palestina

Besöket i Palestina inleddes bl.a. med en middag med representanter från internationella samfundet där deltagarna beskrev sin respektive syn på utvecklingen och möjliga vägar framåt i fredsprocessen.

Vid ett besök på FN:s humanitära samordningskontor OCHA gavs en överblick över situationen på Gaza och Västbanken. Situationen i Gaza diskuterades även vid mötet med Carter Center där också utvecklingen inom Hamas, Fatah och PLO samt kontakterna dem emellan analyserades. Palestinas ekonomi och EU:s roll och utvecklingsarbete i Palestina behandlades vid möten med IMF, Världsbanken och EU:s representant Ralph Tarraf.

Delegationen höll även möten med PLO:s generalsekreterare Saeb Erekat och Fatahs kommissionär för utrikesrelationer Nabil Shaath där bl.a. utvecklingen av fredsprocessen, den nuvarande förhandlingssituationen inkl. det franska initiativet, samtalen mellan Fatah och Hamas och möjligheten att bilda en palestinsk enhetsregering lyftes till diskussion. Under möten med premiärministern och den biträdande premiärministern diskuterades förutom fredsprocessen och utvecklingen i regionen även den ekonomiska utvecklingen i Palestina, vikten av fackliga rättigheter och situationen vad gäller mänskliga rättigheter i Palestina t.ex. för hbtq-personer. Genomgående välkomnades det svenska erkännandet av Palestina och EU:s agerande vad gäller beslutet om ursprungsmärkning.

Under en förmiddag besökte delegationen Hebron och TIPH (Temporary International Presence in Hebron). TIPH beskrev sitt arbete och gav en rundtur i

Hebron där delegationen fick en bild av läget med särskild fokus på utvecklingen de senaste månaderna.

Den politiska situationen och möjligheterna att hålla parlamentsval diskuterades med Mustafa Barghouti (Independent Palestine) och Hanan Ashrawi (Third Way), båda representanter från Palestinas lagstiftande råd. Under ett efterföljande möte med professor Shikaki vid Palestinian Center for Policy and Survey Research gavs en dystert bild av utvecklingen inom det palestinska samhället med ett minskat förtroende hos befolkningen för såväl den politiska processen som för en tvåstatslösning.

Situationen för mänskliga rättigheter i Palestina och i de av Israel ockuperade områdena diskuterades med ett antal MR-organisationer. Delegationen sammanträffade också med företrädare från andra civilsamhällesorganisationer som gav sin syn på situationen i regionen och beskrev några av de projekt som finansieras bl.a. med biståndsmedel från Sida.

Avslutningsvis fick delegationen en rundtur i Jerusalem av organisationen Ir Amim där separationsbarriären och bosättningar i östra Jerusalem beskrevs.

Delegationens sammanfattade bedömning är att resorna till Israel och Palestina uppfyllde det på förhand uttalade syftet med resan.

Delegationen

Karin Enström (M)

Sofia Arkelsten (M)

Kerstin Lundgren (C)

Krister Örnfjäder (S)

Sotiris Delis (M)

Anders Österberg (S)

Serkan Köse (S)

Sara Ehrenberg, föredragande vid utrikesutskottets kansli